A budapest-ferencvárosi Assisi Szent Ferenc-plébániatemplom

A TÖRÖK KOR UTÁN, a középkori Szentfalva romjain indult el az 1792-ben trónra lépő I. Ferenc után elkeresztelt Ferencváros újkori élete. A zömmel németajkú alapítók komoly vágya teljesült **1822. november 1-jén**: a mai Bakáts tér szélén, Fellner János fazekas adománytelkén épült ideiglenes templomban a ferencesek megkezdték egészen 1900-ig tartó szolgálatukat.

Az 1838-as pesti árvíz okozta károk miatt 1865-re az épület használhatatlanná vált. Az Erzsébet királyné védnökségét elnyerő templomépítő bizottság a tervezői pályázaton a Parlamentet megálmodó Steindl Imre neogót elképzelése helyett az Opera és a Szent István-bazilika későbbi tervezője, **Ybl Miklós** neoromán tervét választotta. Az állam és döntő részben a főváros anyagi támogatásával – címerük a főhajó végében látható – felépült templomot **1879. április 24-én szentelte fel** Assisi Szent Ferenc tiszteletére Simor János hercegprímás – címerét az általa építtetett főoltár viseli.

A Bakáts téri a főváros első, a historizmus jegyében épült temploma, amely igencsak elütött a korabeli, gipsszel, aranyozással díszített (késő)barokk templomoktól. A kor jeles művészei, mesterei által végigvitt munkálat méltán váltotta ki az ezüstlakodalmas **királyi pár** mellett **Munkácsy Mihály** és **Liszt Ferenc** dicséretét.

Az épületre jellemző a következetesen végigvitt neoromán stílus. Ybl maga tervezte a berendezést is, így teremtve meg az egységes hatást. Az első látásra **puritánnak** ható monumentális, bazilikális elemek (pl. a mellékhajók vakárkádsora) valójában **részletgazdag** formavilágot rejtenek, a növényi ornamentikától a mitikus állatok ábrázolásán át az egyedül az altemplom mennyezetén megmaradt csillagos égig.

A korszak sajátossága a **nemzeti tematikájú** falkép- és egykori üvegablaksor, amely **Ipolyi Arnold** püspök útmutatásával készült. A falképeket a kor legjobbjai, **Than Mór** és **Lotz Károly** festették. Három témájuk: (1) Szent Ferenc élete, (2) bibliai alakok és egyházatyák, (3) magyar szentek: az Árpád-koriakon kívül a hazánkban elhunyt ferences, Kapisztrán Szent János látható. Magyarországon itt találkozhatunk először világi történelmi alakkal templomi falfestményen: Hunyadi Jánossal.

1900-ban a templomot átvette a ferencesektől az egyházmegyei papság. Az öt **harang** közül kettőt az első világháborúban elvittek. Az 1940-es években a neoromán miliőbe belesimuló kőszobrok készültek. A második világháború után a diktatúra a civil és karitatív tevékenységet elfojtotta. **1956-ban** találatot kapott a torony és a főkapu; a kert kivégzések, ideiglenes sírok színhelye lett – erre emlékeztet a rendszerváltás után elsőként létesült ötvenhatos köztéri emlékmű.

Az **Országh Sándor** által tervezett, mechanikus **orgonát** 1994-ben helyreállították, a templomot pedig 2017 és 2022 között felújították. Restaurálásra szorul a falkép- és az üvegablaksor, az orgonaszekrény és a díszítőfestés. Ma a liturgikus használat mellett kulturális programokkal is várjuk a betérőket!